

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PREDUZEĆA „MEĐUNARODNI AERODROM TUZLA“ D.O.O. ŽIVINICE

2021.

Broj: 01-02-09-11-4-3042-7/21

Sarajevo, septembar 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	4
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	11
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	14
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	15
6.1	BILANS USPJEHA	15
6.1.1	Prihodi	15
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	15
6.1.1.2	Finansijski prihodi.....	17
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobici	17
6.1.2	Rashodi	17
6.1.2.1	Poslovni rashodi	17
6.1.2.2	Finansijski rashodi	19
6.1.3	Finansijski rezultat.....	19
6.2	BILANS STANJA.....	20
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	20
6.2.2	Tekuća sredstva.....	23
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	23
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	23
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	24
6.2.3	Kapital	25
6.2.4	Dugoročna rezervisanja	26
6.2.5	Obaveze	27
6.2.5.1	Dugoročne obaveze	27
6.2.5.2	Kratkoročne obaveze	27
6.2.5.3	Druge obaveze.....	28
6.2.5.4	Obaveze za porez na dobit	28
6.2.5.5	Pasivna vremenska razgraničenja	28
6.2.6	Popis sredstava i obaveze	28
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	29
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	29
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	29
7.	JAVNE NABAVKE.....	30
8.	SUDSKI SPOROVI	31
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	31
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	34
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine.....	35
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine.....	37
	Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (Indirektna metoda).....	38
	Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine.....	40

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice (u daljem tekstu: Društvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2021. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Na poziciji materijalnih sredstava u pripremi iskazani su putnički terminali Faza I i Faza II u iznosu od 5.342.631 KM koji su stavljeni u funkciju, ali Društvo nije aktiviralo investiciju u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi i finansijski rezultat potcijenjeni jer nije obračunata amortizacija za sredstva koja su u funkciji i od kojih se ostvaruju ekonomski koristi (tačka 6.2.1 Izvještaja);
2. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji umanjenja vrijednosti materijalnih sredstava u pripremi iskazanih u iznosu od 6.711.968 KM, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost materijalnih sredstava u pripremi može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i MRS-a 36 (tačka 6.2.1 Izvještaja);
3. Imovina Društva je potcijenjena za 2.080.322 KM jer u finansijskim izvještajima nisu iskazane nekretnine koje su Društvu prilikom osnivanja dodijeljene i navedene u Statutu, i to objekat putničkog terminala, portirnica sa nadstresnicom i parking za automobile, što nije u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.1 Izvještaja);
4. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Društva nije izvršila procjenu sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Akumulirani gubitak prethodnih godina iskazan je u iznosu od 3.462.650 KM, što sa iskazanim gubitkom izvještajne godine od 1.564.194 KM premašuje ukupan kapital Društva za 966.744 KM. Društvo najveći dio svog poslovanja obavlja samo sa jednim kupcem i značajnim dijelom se finansira od viših nivoa vlasti. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem (točka 6.5 Izvještaja);
5. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 154.241 KM nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos (tačka 6.2.2.3 Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava¹. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Osnovni kapital Društva, prema članu 9. Statuta, iznosi 6.140.424 KM i sastoji se od sredstava u novcu od 4.060.102 KM i u stvarima u vrijednosti od 2.080.322 KM, koje čine: privremeni putnički terminal, portirnica sa nadstrešnicom i parking za automobile. Ove nekretnine, koje je osnivač dodijelio na korištenje Društvu prilikom osnivanja i koje su navedene u Statutu u dijelu kapitala, nisu knjigovodstveno evidentirane kao osnovni kapital, niti je ovaj kapital upisan u sudskom registru. Naime, sud nije prihvatio ovaj osnov za povećanje kapitala jer ne postoji dokaz o upisu nekretnina u korist Društva zbog neriješenih pitanja vojne imovine, odnosno zemljišta na kojem se one nalaze (tačka 6.2.3 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomski odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem.

Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa spriječava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Prijem u radni odnos na određeno vrijeme provodio se bez javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu, a prilikom primjene izuzeća u zapošljavanju zaključivani su ugovori o radu na period do 12 mjeseci, bez provođenja postupka javnog oglašavanja, u vrijeme kada nije bilo proglašeno stanje prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti, što nije u skladu s Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu (tačka 4. Izvještaja);**
2. **Društvo nije dostavilo trogodišnji plan poslovanja Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH (tačka 5. Izvještaja);**
3. **Ne možemo potvrditi namjenski utrošak donacija koje su primljene u periodu od 2008. do 2021. godine, u iznosu od najmanje 777.782 KM, jer je na 31. 12. 2021. godine Društvo evidentiralo neutrošeni iznos od 2.738.742 KM koji je dobilo za potrebe ulaganja u stalna sredstva, a ukupan iznos novčanih sredstava u domaćoj valuti iznosi 1.960.960 KM, što nije u skladu s odlukama i sporazumima kojima su utvrđene namjene utrošaka sredstava (tačka 6.2.4 Izvještaja);**
4. **Prilikom godišnjeg popisa imovine i obaveza nije izvršena analiza statusa materijalnih sredstava u pripremi i vlasništva nad imovinom, te nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja i obaveza, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja);**
5. **Kod provođenja postupaka javnih nabavki roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 362.629 KM Društvo je zaključivalo ugovore po cijenama znatno većim od osiguranih sredstava, provodilo postupke u većim iznosima od onih procijenjenih planom javnih nabavki, te nije sačinjavalo tendersku dokumentaciju u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 1. 9. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Potrebitno je uskladiti interne akte sa zakonskim propisima, te donijeti interne akte kojima će se regulisati poslovni procesi u Društvu, kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola.	4.
2.	Prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, a u slučaju potrebe dosljedno primjenjivati Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu.	4.
3.	Potrebitno je da Društvo učini javno dostupnim informacije o svom poslovanju radi dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava, shodno Zakonu o javnim preduzećima u FBiH.	4.
4.*	Formirati Odbor za reviziju u skladu s članom 5. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	4.
5.	Prilikom planiranja i obavljanja interne revizije usmjeriti pažnju na procese koji su značajni uzimajući u obzir rizike i njihov uticaj na poslovanje.	4.
6.	Trogođišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	5.
7.*	U slučaju značajnog odstupanja ostvarenja u odnosu na plan, izvršiti usklađivanje Plana poslovanja kako je propisano članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	5.
8.	Donijeti interni akt kojim će se definisati procedure izdavanja poslovnih prostora u zakup i u ugovorima definisati kaznene odredbe u vezi neurednog izmirivanja obaveza.	6.1.1.1
9.	Propisati koeficijente platnih razreda za sva sistematizovana radna mjesta pojedinačno, kako bi se uskladili koeficijenti za ista radna mjesta, u skladu sa Zakonom o radu.	6.1.2.1
10.	Izvršiti procjenu raspona mogućih ishoda sudske sporove koji se vode protiv Društva, u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalna imovina i potencijalne obaveze.	6.1.2.1
11.	Preispitati izvršena ulaganja u putničke terminale Faza I i Faza II koji su stavljeni u funkciju, te ih preknjižiti sa materijalnih sredstava u pripremi u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.	6.2.1
12.*	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost materijalnih sredstava u pripremi umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvih sredstava, u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.	6.2.1
13.*	U saradnji s nadležnim institucijama nastaviti rješavati status nekretnina koje Društvo koristi i ostvaruje prihode njihovim korištenjem, radi njihovog pravilnog iskazivanja u poslovnim evidencijama Društva, u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.	6.2.1
14.*	Za izvršena kvartalna usaglašena stanja potraživanja i obaveza sa Wizz Airom sačiniti odgovarajući dokument koji će biti podloga za pravilno knjigovodstveno evidentiranje usaglašenih potraživanja i obaveza u finansijskim izvještajima.	6.2.2.3

15.*	Vršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka potraživanja starijih od godinu dana, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti.	6.2.2.3
16.*	Poduzeti aktivnosti da se usaglasi iskazana vrijednost kapitala u Statutu i u Sudskom registru.	6.2.3
17.	Sredstva dobivena po osnovu bespovratnih državnih davanja iz Budžeta FBiH, Budžeta Kantona i drugih institucija namjenski trošiti, u skladu sa zahtjevima iz odluka o utrošku sredstava i zaključenih ugovora.	6.2.4
18.*	Državne pomoći za pokriće nastalih rashoda ili u svrhu tekuće finansijske podrške iskazivati kao prihod perioda kad su i doznačena, u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći.	6.2.4
19.	Redovno izvršavati obaveze, u skladu sa zaključenim Sporazumom o obročnoj otplati duga za nemajenski utrošena sredstva.	6.2.5.2
20.	Obaveze poreza na dobit iskazati u poslovnim knjigama Društva kako bi obaveze i s njima pripadajući rashodi bili realno iskazani.	6.2.5.4
21.*	Izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti stvarno stanje utvrđeno popisom sa knjigovodstvenim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.6
22.*	Izvršiti procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i sačiniti Bilješke uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda, Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.	6.5
23.*	Postupke javnih nabavki provoditi u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, u dijelu sačinjanja tenderske dokumentacije.	7.
24.	Primjenjivati Zakon o javnim nabavkama BiH u dijelu poništavanja postupka javne nabavke ukoliko su prihvatljive ponude znatno veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku, a za nabavku istovrsne robe provesti odgovarajući postupak, u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama BiH.	7.
25.	Postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa planiranim vrijednostima, odnosno pravovremeno vršiti izmjene Plana javnih nabavki da bi se zadovoljile stvarne potrebe poslovanja.	7.

* Nerealizovane preporuke iz prethodnog izvještaja (13)

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Zakon o privrednim društvima;
 - Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o finansijskom poslovanju;
 - Zakon o zrakoplovstvu BiH;
 - Zakon o porezu na dobit;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima,
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Statut Društva;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno preduzeće „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. osnovano je Zakonom o osnivanju JP Međunarodni Aerodrom Tuzla iz 1998. godine. Zakon je više puta mijenjan u dijelu naziva i sjedišta Društva, kapitala, organizacije i upravljanja. Na osnovu Dejtonskog mirovnog sporazuma i Memoranduma o razumijevanju potpisanih između Vijeća Ministara BiH i mirovnih snaga IFOR-a, aerodrom je otvoren za civilni zračni promet i služio je kao zajednički vojni/civilni aerodrom do 1. 12. 2006. godine, kada su međunarodne snage napustile zračnu bazu Dubrave. Sticanjem ICAO Certifikata (Međunarodna organizacija za civilnu avijaciju) aerodrom je otvoren za civilni zračni promet, a od 5. 6. 2009. godine u posjedu je Certifikata za javnu upotrebu u međunarodnom zračnom prometu na neograničeni period.

Osnovna djelatnost Društva je pružanje usluga zračnog prometa, uključujući poletno-sletne piste, osvjetljenje piste, parkiranje, putničke usluge, usluge manipuliranja i generalne avijacije, najam prostora na aerodromu, usluge reklame i propagande, duty free trgovine i restoran.

Unutrašnja organizacija i način rada Društva utvrđeni su Pravilnikom o radu, čiji je dio unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, na koji je Skupština dala saglasnost 18. 4. 2019. godine. Pravilnikom o radu Društva uređen je način rada i rukovođenja Društвom, te opis radnih mjesta. Sistematisovana su radna mjesta za 195 izvršilaca, a 31. 12. 2021. godine je bilo 163 zaposlenih. Tokom 2021. godine u Društvo je primljeno 16 zaposlenika, a napustila su ga 34 zaposlenika.

Sjedište Društva je u Živinicama, u Ulici Gornje Dubrave bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izradi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2021. do juna 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio finansijsku reviziju Društva za 2017. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom za usklađenost sa zakonskom regulativom. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Društvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o poduzetim radnjama u svrhu prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Skupština Društva razmatra i usvaja planove Društva u skladu s nadležnostima propisanim Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.

- 2) Donacije se priznaju kao prihod na sistemskoj osnovi tokom perioda u kojem se priznaje rashod, odnosno trošak za čije pokriće je donacija namijenjena u skladu s paragrafom 12. MRS-a 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija objavljivanje državne pomoći.
- 3) Društvo je u 2022. godini skloplilo Okvirni sporazum sa JZU „Dr. Mustafa Šehović“ o pružanju zdravstvenih usluga nakon provedenog postupka javne nabavke, čime je prestalo sa praksom zaključivanja Ugovora o djelu za ove poslove.
- 4) Komisija za popis imovine je imala zadatak da u toku popisa ispita postojanje elemenata koji bi uticali na smanjenje vrijednosti imovine Društva. U Zapisniku Komisija je navela da je nakon ispitivanja zaključila da nema pokazatelja koji bi uticali na smanjenje vrijednosti imovine u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Društvo je donijelo Pravilnik o računovodstvenim politikama ali nisu u potpunosti usaglašene sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.
- 2) Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja djelimično su se primjenjivale odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS-a i MSFI-ja.

Nerealizovane preporuke

- 1) Donijeti Računovodstvene politike i detaljno urediti sve procese poslovanja, a posebno u dijelu priznavanja prihoda iz donacija, u skladu s MRS-om 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći.
- 2) Sistem internih kontrola uspostaviti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
- 3) Potrebno je uspostaviti funkcionalan Odjel za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, koji će u potpunosti obavljati poslove iz nadležnosti.
- 4) Planove poslovanja sačinjavati u skladu s članom 2. Zakona o privrednim društvima, koji propisuje da privredna društva samostalno obavljaju djelatnost na tržištu radi sticanja dobiti, a u slučaju značajnog odstupanja ostvarenja u odnosu na plan izvršiti usklađivanje Plana poslovanja, kako je propisano članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.
- 5) U saradnji s nadležnim institucijama nastaviti rješavati status nekretnina koje Društvo koristi i ostvaruje prihode njihovim korištenjem, radi njihovog pravilnog iskazivanja u poslovnim evidencijama Društva, u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.
- 6) Poduzeti aktivnosti za naplatu potraživanja i izmirenje obaveza sa Wizz Airom, radi njihovog realnog i fer iskazivanja u finansijskim izvještajima.
- 7) Finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, paragrafom 33, 37. i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja u dijelu ispravke vrijednosti potraživanja starijih od godinu dana.
- 8) Poduzeti aktivnosti da se usaglasi iskazana vrijednost kapitala u Statutu i u Sudskom registru.
- 9) Osigurati evidencije za kompletno praćenje svih primljenih pojedinačnih donacija radi pravilnog iskazivanja dugoročnih razgraničenja, utvrditi cijelokupan iznos koji se neće moći sučeliti i donijeti politiku postupanja za isto, u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći.
- 10) Godišnji popis imovine i obaveza vršiti u skladu s članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, te usaglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom.

- 11) Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.
- 12) Postupke javnih nabavki provoditi na način da se osigura pravična i aktivna konkurenca, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.
- 13) Osigurati da postavljeni uslovi iz tenderske dokumentacije daju potpune informacije i jasno i nedvosmisleno upućuju na predmet nabavke radi efikasnost provođenja postupaka javnih nabavki u planiranom periodu.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno 25 preporuka, od čega je deset novih i 15 preporuka koje su date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2014. godinu (13 nerealizovanih i dvije djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je devet preporuka, od kojih su dvije implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a za sedam preporuka nisu poduzete aktivnosti. Preporuke koje nisu implementirane ponovit će se u izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH², Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁵

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcioniranje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje

² „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, broj 6/17

⁴ „Sl. novine FBiH“, broj 75/16

⁵ COSO je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. On definije internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom koji je donijela Skupština 2017. godine, a detaljno je razrađena Pravilnikom o radu iz 2019. godine.

S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema unutrašnjih kontrola Društvo je usvojilo određeni broj internih akata i procedura. Međutim, nema Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o planiranju, Pravilnik o korištenju službenih vozila i Pravilnik o reprezentaciji. Isto tako, Pravilnik o računovodstvenim politikama nije usklađen sa zakonskim propisima, usvojenim međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Nisu u dovoljnoj mjeri uređeni procesi poslovanja i prilagođeni specifičnostima Društva, posebno u dijelu priznavanja značajnih bilansnih pozicija, što se naročito odnosi na stalna sredstva, zalihe, potraživanja, obaveze, rashode i prihode. **Zbog toga smo konstatovali da nije uspostavljen funkcionalan sistem internih kontrola u skladu sa Standardima interne revizije u javnom sektoru. Navedeno je imalo za posljedicu konstatovane propuste i nalaze koje smo dali u Izvještaju o obavljenoj reviziji.**

Tokom 2021. godine Društvo je izvršilo prijem 16 novih zaposlenika (11 direktno, tri po odlukama o imenovanju i dva po programu sufinansiranja FZZZ), dok je u istom periodu sa 34 zaposlenika prekinut radni odnos (18 istek ugovora o radu, 12 sporazumno raskid, tri po odlukama i jedan zbog smrti radnika). **Prijem u radni odnos na određeno vrijeme nije vršen u skladu sa Zakonom o radu⁶, članom 20a. stav 2),** koji nalaže obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja u javnim preduzećima čiji je osnivač Federacija, kanton ili općina, već su primjenjivana izuzeća shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu. Izuzeće se odnosi na prijem u radni odnos bez provođenja procedure obveznog javnog oglašavanja, najdalje do 12 mjeseci ukupno za konkretno radno mjesto, za vrijeme proglašenog stanja prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti u Kantonu, kao i za vrijeme vanrednog stanja u Federaciji BiH, proglašenog od nadležnih institucija.

Društvo je u 2021. godini na ovaj način provelo proceduru zapošljavanja za devet novih uposlenika, bez provođenja javnog oglašavanja. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja, jer primjena izuzeća shodno Uredbi nije ispoštovana, s obzirom na to da je Društvo zaključivalo ugovore na period do 12 mjeseci, iako u periodu zaključivanja ugovora nije postojao osnov za njihovo zaključivanje u smislu proglašenog stanja prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti. Također, nije nam prezentovano da je zaključen ugovor po programu sufinansiranja zapošljavanja sa Federalnim zavodom za zapošljavanje zbog čega ne možemo potvrditi da su dva zapošljavanja izvršena u skladu sa Zakonom o radu i Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u TK.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, Društvo je odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu koji je sačinio Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu.

Preporuke:

- **potrebno je uskladiti interne akte sa zakonskim propisima, te donijeti interne akte kojima će se regulisati poslovni procesi u Društvu, kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola;**
- **prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, a u slučaju potrebe dosljedno primjenjivati Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu.**

U skladu s članom 1. Zakona o dopunama Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH,⁷ Društvo je obvezno objavljivati informacije o finansijskom poslovanju putem internet-stranice, kako bi ih učinilo

⁶ Sl. novine FBiH, br. 26/16, 89/18

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 109/12

dostupnim javnosti. **Uvidom u internet-stranicu Društva utvrđeno je da nema objavljivane informacije o finansijskom poslovanju, propisane Zakonom.**

Preporuka:

- *potrebitno je da Društvo učini javno dostupnim informacije o svom poslovanju radi dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava, shodno Zakonu o javnim preduzećima u FBiH.*

Organji upravljanja

Organji upravljanja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupštinu Društva u 2021. godini činili su Nenad Luković – predsjednik, Bilal Tulumović – član i Samir Gabeljić – član, kojima je Vlada Tuzlanskog kantona dala punomoć za vršenje ovlaštenja u Skupštini Društva. Skupština je u 2021. održala osam sjednica, na kojima se raspravljalo o neusvajanju Izveštaja o poslovanju za 2019. i 2020. godinu zbog Mišljenja s rezervom po Izveštajima nezavisnog revizora, te o neusvajanju Izveštaja o radu Nadzornog odbora. Na sjednicama su donese i odluke o razrješenju i imenovanju Nadzornog odbora i članova Uprave.

Nadzorni odbor u 2021. godini činili su: Enes Avdić – predsjednik, Rifat Ejubović – član i Mehmedalija Selimović – član. U 2021. godini održao je deset sjednica na kojima su razmatrani i usvojeni: Plan poslovanja za 2021. godinu, Izveštaji o poslovanju za 2020. godinu, Izveštaj nezavisnog revizora za 2020. godinu, Izveštaji o provedenim postupcima javnih nabavki, Izveštaj centralne popisne komisije za 2020. godinu, kao i davanje saglasnosti za zaključivanje ugovora iznad 50.000 KM. Na sjednicama su se donosile odluke o imenovanju direktora i izvršnih direktora Društva.

Upravu Društva do 20. 9. 2021. godine činili su Esed Mujačić, a od tada do aprila 2022. godine Halid Ahmetbegović – v. d. direktora, Edin Duraković – v. d. izvršnog direktora marketinga, razvoja i IT-a i Melvin Mandalović – v. d. izvršnog direktora za saobraćaj i tehniku.

Odboru za reviziju istekao je mandat u decembru 2020. godine i do okončanja revizije nije imenovan novi, što nije u skladu s članom 5. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Preporuka:

- *formirati Odbor za reviziju u skladu s članom 5. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.*

Interna revizija

Odjel za internu reviziju sastoji se od dva člana: Selma Delić – direktorka, koja nije zaposlenica Društva, i jednog glavnog internog revizora, iako su Pravilnikom o radu sistematizovana četiri radna mesta. Odjel za internu reviziju sačinio je Program rada i Studiju rizika za 2021. godinu.

Odjel je u 2021. godini sačinio četiri izveštaja koji su se odnosili na reviziju ispravnosti obračuna i isplate plaća i naknada plaća zaposlenih, reviziju usklađenosti zaključenih ugovora o radu s Pravilnikom o radu, reviziju prihoda od zakupa i ostalih prihoda od imovine i imovinskih prava i reviziju javne nabavke radova za realizaciju projekta nadogradnje izlaznog gatea. **Imajući u vidu da Društvo ima značajnu neusklađenost u pogledu pridržavanja odredbi MRS-a i MSFI-ja i da u 2021. godini nisu revidirani ključni procesi i procesi s visokim rizikom koji su i odranije poznati u Društvu i nisu otklonjeni, smatramo da Odjel interne revizije nije postupio u skladu s članom 86. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH,⁸ kojim je definisano da je Odjel interne revizije obavezan u svom radu pridržavati se zakonskih propisa, pravila struke i kodeksa etike internih revizora, te internim nadzorom provjeravati jesu li poslovne transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima, da li postoji adekvatna računovodstvena dokumentacija, te pružaju li finansijski izveštaji kompletne, pouzdane i vjerodostojne informacije o rezultatima finansijskih operacija i o finansijskim pozicijama.**

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

Na osnovu navedenog i činjenice da Društvo nema Odbor za reviziju, smatramo da nije uspostavilo odgovarajuću funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji Društva.

Preporuka:

- *prilikom planiranja i obavljanja interne revizije usmjeriti pažnju na procese koji su značajni uzimajući u obzir rizike i njihov uticaj na poslovanje.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Društvo je izradilo trogodišnji plan poslovanja Društva za period 2021–2023. u skladu s članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH,⁹ ali ga nije dostavilo Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je bilo dužno u skladu s članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Plan poslovanja Društva za 2021. donesen je u decembru 2020. godine. Nadzorni odbor ga je usvojio 28. 12. 2020, a Skupština Društva 17. 3. 2021. godine. Sadrži plan razvoja aviosaobraćaja, plan ljudskih potencijala i finansijski plan, sa planiranim prihodima i rashodima za 2021. godinu.

Ukupni prihodi planirani su u iznosu od 11.201.500 KM, sa padom od 23,8% u odnosu na projekciju iz 2020. godine, a rashodi su planirani u iznosu od 11.201.500 KM i bilježe smanjenje u visini od 26,6% u odnosu na projekciju iz prethodne godine.

Planirani i ostvareni pokazatelji iz finansijskog plana dati su u tabeli:

KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2020. god.	Plan za 2021. god.	Ostvareno u 2021. god.	Indeks (5/4) x 100	Indeks (5/3) x 100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	7.906.646	11.201.500	7.705.778	21,01	97,46
II	Rashodi	8.606.510	11.201.500	9.269.974	27,17	107,71
III	Dobit prije poreza (I-II)	-699.864	0	-1.564.196	0	223,50

Planom finansijskog poslovanja nije predviđeno ostvarenje dobiti, nego su prihodi i rashodi planirani u istom iznosu. Skupština Društva nije razmatrala plan poslovanja i godišnji izvještaj o poslovanju prethodne godine u skladu s članom 6. (1) Zakona o javnim preduzećima u FBiH i članom 335. (5) Zakona o privrednim društvima¹⁰ i članovima 19. b) i 22. (2) Statuta Društva¹¹ jer smatra da je zbog sastava Skupštine u kojoj su svi članovi punomoćnici osnivača Društva dovoljno da ih razmatra Skupština Kantona.

Iako je došlo do značajnog odstupanja prihoda i rashoda u odnosu na planirane, Uprava Društva nije postupila prema članu 24. Zakona o javnim preduzećima i revidirala i usaglasila godišnji plan poslovanja.

Preporuke:

- *trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH;*
- *u slučaju značajnog odstupanja ostvarenja u odnosu na plan, izvršiti usklađivanje Plana poslovanja kako je propisano članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.*

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, pravna lica su obavezna pripremati izvještaj o poslovanju koji treba davati objektivan prikaz poslovanja pravnog lica i njegov položaj, uključujući i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se pravno lice suočava. Izvještaj o poslovanju obavezno sadrži sve značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja; procjenu očekivanog budućeg razvoja pravnog lica; najvažnije aktivnosti u vezi

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 8/05

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 81/15

¹¹ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, broj 01/17

sa istraživanjem i razvojem; informacije o otkupu vlastitih dionica, odnosno udjela; informacije o poslovnim segmentima pravnog lica; korištene finansijske instrumente ako je to značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica; ciljeve i politike pravnog lica u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima; zajedno sa politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita i izloženost pravnog lica tržišnom, kreditnom, riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica, kao i strategiju za upravljanje ovim rizicima i ocjenu njihove efikasnosti.

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2021. Društvo je sačinilo u martu 2022. godine, na koji je Nadzorni odbor dao saglasnost 14. 4. 2022. godine, ali Skupština Društva ga nije razmatrala do okončanja revizije.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022, a Nadzorni odbor je Izvještaj o poslovanju, sa finansijskim izvještajima, usvojio 14. 4. 2022. godine. Do okončanja revizije Skupština ih nije razmatrala.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi:

KM

	1. 1. - 31. 12. 2021.	1. 1. - 31. 12. 2020.
PRIHODI	7.705.778	7.906.358
Poslovni prihodi	7.494.429	7.723.394
Prihodi od prodaje robe	818.948	3.263.146
Prihodi od prodaje učinaka	1.745.178	1.130.786
Ostali poslovni prihodi	4.930.303	3.329.462
Finansijski prihodi	64.079	173.252
Ostali prihodi i dobici	142.211	8.513
Prihodi iz osnova promjena rač. politika i ispravki greški	5.059	1.199

Društvo najveći dio svojih prihoda ostvaruje od izvršenih aerodromskih usluga prihvata i otpreme aviona, putnika, roba i prtljaga. Formiranje cijena utvrđeno je Pravilnikom o načinu formiranja cijena usluga, roba, proizvoda i materijala i Cjenovnikom aerodromskih usluga koje je Nadzorni odbor donio 2008. godine. Zadnje izmjene Cjenovnika bile su 30. 8. 2021. godine. Računovodstvenim politikama Društva utvrđeno je da se prihodi priznaju u obračunskom periodu u kojem je pružena usluga, kada je vjerovatno da će ekonomski koristi pritjecati u Društvo i kada se koristi mogu pouzdano izmjeriti.

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Prihodi od prodaje robe iskazani su u iznosu od 818.948 KM i odnose se na prihode od prodaje aviogoriva JET A1 (815.179 KM) i ostale robe (3.769 KM) (onečišćeno aviogorivo). Najveći prihod, u iznosu od 802.569 KM, ostvaren je po Ugovoru o snabdijevanju avionskim gorivom sa Wizz Airom, a ostatak od 12.609 KM prodajom za ostale avio prevoznike.

Osnovnim ugovorom o uslugama na zemlji, dodatak 2 – lokacijski ugovor, Ugovor o snabdijevanju avionskim gorivom od 1. 6. 2015. godine sa Wizz Airom, utvrđeni su uslovi isporuke goriva u pogledu kvaliteta, količine, cijene i načina obračuna i plaćanja. Društvo je do aprila 2021. godine vršilo usluge snabdijevanja aviogorivom, a od tada Wizz Air Mađarska gorivo direktno nabavlja od dobavljača Hifa Petrol koji ima svoje cisterne na aerodromu.

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 1.745.178 KM i odnose se na prihode od pruženih

usluga na stranom tržištu (1.363.870 KM) i prihode od pruženih usluga na domaćem tržištu (381.310 KM.) Ostvareni prihodi na stranom tržištu najvećim dijelom odnose se na prihode od izvršenih aerodromskih usluga prihvata i otpreme aviona, putnika, roba i prtljaga po osnovu sklopljenog ugovora sa Wizz Airom Mađarska u iznosu od 1.138.910 KM. Usluge prihvata i otpreme aviona uključuju i usluge parkiranja, osvjetljenja, odleđivanja i druge manipulativne aktivnosti prihvata i otpreme aviona. Ugovori o aerodromskim i zemaljskim uslugama sa Wizz Airom, sa dodacima 1 i 2, sklopljeni su u oktobru 2014. godine, u kojima su utvrđene aerodromske cijene i uslovi korištenja aerodroma, uslovi pružanja aerodromskih usluga, kao i ostale bitne ugovorne odredbe ugovornog odnosa u pružanju usluga.

Vlada Tuzlanskog Kantona je 28. 10. 2014. godine dala saglasnost na ugovore. U augustu 2020. godine potpisane su Izmjene i dopune ugovora u dijelu koji se odnosi na promjenu u organizaciji prevoznika koji u svom sastavu ima i povezana društva, zbog čega je novi naziv Wizz Affiliate.

Prihodi od usluga na domaćem tržištu najvećim dijelom odnose se na ostvareni prihod od naplate aerodromske naknade od 2 KM po svakom putniku (243.414 KM), prihode od aerodromskih usluga (82.994 KM), prihode od prodaje avio karata za letove Wizz Air (36.359 KM) i prihode od prodaje interneta putnicima (18.541 KM).

Prema navedenom, cjelokupno poslovanje Društva zasnovano je na poslovnom odnosu i poslovnim aktivnostima i ostvarivanju prihoda od jednog kupca, Wizz Air Mađarska, što predstavlja mogući rizik poslovanja za Društvo.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 4.930.303 KM i odnose se na prihode od: subvencija Tuzlanskog kantona za pokriće tekućih troškova (1.830.000 KM), subvencije iz Budžeta FBiH (1.200.000 KM), prihode od zakupa (1.048.194 KM), prihode po osnovu primljenih donacija u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći (710.352 KM) i prihode od parkinga (141.757 KM).

Društvu su iz Budžeta Tuzlanskog kantona odobrena sredstva u okviru transfera „Subvencije javnim preduzećima“ u ukupnom iznosu od 1.830.000 KM. Sredstva su doznačavana za podmirenje materijalnih troškova poslovanja Društva (nabavku energenata, troškova plaća, doprinosa i naknada uposlenim, nabavku sirovina i materijala, usluga tekućeg održavanja, stručnog osposobljavanja zaposlenika, troškova kamata po kreditu, usluga medicinskog osoblja i drugih troškova). Društvo je za svaku doznačenu tranšu sačinjavalo Izvještaj o utrošku sredstava sa kopijom računa, ugovora i izvoda sa poslovnih banaka kao dokaz da je izvršeno plaćanje u skladu sa odlukama o odobravanju sredstava.

Subvencija iz Budžeta FBiH odobrena je u iznosu od 1.200.000 KM na osnovu Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava tekućeg transfera – „Subvencija javnim preduzećima – Unapređenje aviomonta Federacije BiH – JP Aerodrom Tuzla“ utvrđenog Budžetom FBiH za 2021. godinu Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija od 25. 3. 2021. godine. Odlukom je utvrđena namjena utroška sredstava koja se odnosi na pokriće tekućih troškova Društva, kao i obaveza Društva da kvartalno izvještava Ministarstvo o utrošku sredstava. Također, navedena je obaveza Društva da po utrošku sredstava, a najkasnije do 28. 2. 2022. godine, sačini ukupan izvještaj o utrošenim sredstvima sa Odlukom Nadzornog odbora o njegovom usvajanju. Društvo je 28. 2. 2022. godine dostavilo Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija Izvještaj o utrošku sredstava sa Odlukom Nadzornog odbora u kojem je dat pregled svih računa koji su plaćeni, kao i specifikacije plaća, doprinosa i naknada zaposlenika koji su plaćeni iz odobrenih sredstava. Odobrenim sredstvima u najvećem dijelu plaćeni su troškovi redovnog poslovanja Društva, kao što su nabavka aviogoriva, fluida za odleđivanje aviona, kancelarijskog materijala, troškovi električne energije, tekućeg održavanja, kao i troškovi plaća, doprinosa i ostalih naknada isplaćenih zaposlenicima.

Prihodi od zakupa iskazani su u iznosu od 1.048.194 KM i odnose se na prihode po osnovu izdavanja poslovnih prostora u zgradi putničkog terminala (kancelarijski prostor, restorani, prostor za rent-a-car usluge, mjenjačnica), usluge izdavanja reklamnih površina, taksi stajališta i prostor za smještaj kontejnera za testiranje na COVID-19. Uvidom u sklopljene ugovore konstatovali smo da ugovorima nisu definisane kaznene odredbe u slučaju neredovnog plaćanja ugovorenih obaveza. Navedeno nije u

skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju,¹² kojim je definisano da, ako dužnik zakasni sa izvršenjem novčane obaveze, duguje povjeriocu, pored glavnice, bez bilo kakve dalnje opomene i kamate za kašnjenje sa plaćanjem, pod uslovom da je povjerilac ispunio svoje ugovorne i zakonske obaveze. Navedeno je za posljedicu imalo da pojedini korisnici zakupa nisu uredno izmirivali svoje obaveze, od kojih neke datiraju još i iz prethodne godine. Kao primjer navodimo zakupca „Argentum Investing“ d.o.o. Živinice koji je koristio usluge zakupa restorana i kuhinje, a imao je neizmirenih obaveza u ukupnom iznosu od 130.060 KM, od čega se 85.134 KM odnosi na potraživanja iz prethodne godine. Krajem godine raskinut je ugovor i pokrenut je sudski postupak prema navedenom kupcu.

Pored navedenog, Društvo nema interni akt kojim bi se jasno utvrdile procedure davanja prostora u zakup, način na koji se daju poslovni prostori u zakup putem oglašavanja javnim pozivom i same procedure oglašavanja, utvrđivanje naknada za zakup, naknada za režijske troškove i slično.

Preporuka:

- **donijeti interni akt kojim će se definisati procedure izdavanja poslovnih prostora u zakup i u ugovorima definisati kaznene odredbe u vezi neurednog izmirivanja obaveza.**

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 64.079 KM i odnose se najvećim na obračunate pozitivne kursne razlike po poslovnim transakcijama koje su iskazane u stranim valutama (dolarima) na 31. 12. 2021. godine.

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 142.211 KM i odnose na prihode od prodaje dvije cisterne za kerozin sa pratećom opremom (130.420 KM), naplaćena otpisana potraživanja (5.080 KM), usklajivanje stopa amortizacije (4.988 KM) i višak goriva JET-A1 po popisu (3.750 KM).

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi kako slijedi:

	1. 1. - 31. 12. 2021.	1. 1. - 31. 12. 2020.
RASHODI	9.269.974	8.606.510
Poslovni rashodi:	9.016.073	8.077.993
Nabavna vrijednost prodate robe	706.722	2.954.478
Materijalni troškovi	493.540	399.442
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.651.927	3.478.278
Troškovi proizvodnih usluga	112.905	112.759
Amortizacija	862.763	855.015
Troškovi rezervisanja	2.927.829	0
Nematerijalni troškovi	260.387	278.021
Finansijski rashodi	219.189	111.424
Ostali rashodi i gubici	5.738	415.876
Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika	28.974	1.217

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 9.016.073 KM, a čine ih: nabavna vrijednost prodate robe, materijalni troškovi, troškovi plaća i ostalih ličnih primanja, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije, troškovi rezervisanja i nematerijalni troškovi.

¹² „Sl. novine FBiH,“ br.48/16

Nabavna vrijednost prodate robe

Nabavna vrijednost prodate robe iskazana je u iznosu od 706.722 KM. Društvo je sa aviomarkom Wizz Air imalo zaključen ugovor o poslovnoj saradnji koji se odnosi na opskrbu kerozinom (aviogorivom) aviona u floti Wizz Air, koji je bio na snazi do 15. 4. 2021. godine, kada je opskrbu preuzele društvo „Hifa-Oil“ d.o.o. Tešanj.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u visini od 493.540 KM i odnose se na utrošene sirovine i materijal u iznosu od 209.012 KM, utrošenu energiju i gorivo u iznosu od 279.924 KM i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma u iznosu od 4.604 KM.

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih primanja iskazani su u iznosu od 10.846.647 KM, a njihova struktura je:

	KM
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.651.927
Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	2.986.892
Troškovi ostalih primanja i naknada prava zaposlenih (topli obrok, prevoz, regres i drugo)	521.343
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	9.233
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	134.459

Obračun plaća u Društvu regulisan je Pravilnikom o radu iz 2016. godine kojim je definisano da je osnovna plaća proizvod najniže bruto satnice, odgovarajućeg koeficijenta platnog razreda radnog mesta kojeg radnik obavlja i ostvarenog broja radnih sati. Koeficijenti platnog razreda podijeljeni su po stručnoj spremi, a zatim po grupama u kojima su određeni najniži koeficijenti složenosti poslova. Za visoku stručnu spremu utvrđene su četiri grupe složenosti poslova, sa najnižim koeficijentima u rasponu od 1,7 za najnižu grupu složenosti do 5,6 za najsloženije poslove. Za višu stručnu spremu jedna grupa sa najnižim koeficijentom od 1,7, srednju stručnu spremu dvije grupe složenosti sa najnižim koeficijentima od 1,5 do 1,6, a za poslove bez potrebe posjedovanja stručne spreme najniži koeficijent utvrđen je u iznosu 1,2. **Uvidom u dokumentaciju vezanu za plaće konstatovali smo da postoje odstupanja od iznosa plaća zaposlenika na istim radnim mjestima, što je posljedica odredbi Pravilnika o radu koji propisuju samo najniže koeficijente platnih razreda, bez njihove detaljne razrade i ograničenja visine, iako je članom 77. Zakona o radu propisano da je poslodavac dužan isplatiti jednake plaće za rad jednake vrijednosti, što podrazumijeva rad koji zahtijeva isti stepen stručne spreme, istu radnu sposobnost, odgovornost, fizički i intelektualni rad, vještine, uslove rada i rezultate rada.**

Preporuka:

- *propisati koeficijente platnih razreda za sva sistematizovana radna mjesta pojedinačno, kako bi se uskladili koeficijenti za ista radna mjesta, u skladu sa Zakonom o radu.*

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 134.459 KM. Od ovog iznosa na ugovore o djelu za pružanje zdravstvenih usluga odnosi se 90.777 KM. Društvo je u toku 2021. godine zaključivalo ugovore o djelu sa fizičkim licima medicinske struke za pružanje zdravstvenih usluga putnicima za redovne i vanredne potrebe.

Inspeksijskim nadzorima Porezne uprave FBiH iz 2020. i 2021. godine utvrđeno je da navedene usluge nemaju obilježja ugovora o djelu, već nesamostalnog rada, i kao takve podliježu oporezivanju i obračunu doprinosa za nesamostalni rad. Medicinsko osoblje koje je angažovano po ugovoru o djelu radi u kontinuitetu, duži niz godina, i nije vezano za određeno djelo, već obavlja poslove za Društvo koji su propisani Zakonom, u vezi s pružanjem hitne medicinske pomoći na aerodromu.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 112.905 KM i odnose se na troškove usluga održavanja u iznosu od 48.900 KM, troškove usluga izrade i dorade učinaka u iznosu od 45.279 KM,

troškove zakupa opreme u iznosu od 9.300 KM, troškove reklame i sponzorstva u iznosu od 4.581 KM, troškove usluga zaštite na radu u iznosu od 4.000 KM i troškove transportnih usluga u iznosu od 844 KM.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 862.763 KM. Obračun se vrši putem vremenske amortizacije linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno, u skladu sa Nomenklaturom stalnih sredstava sa amortizacijskim stopama i vijekom trajanja.

Troškovi rezervisanja

Troškovi rezervisanja iskazani su u iznosu od 2.927.829 KM i odnose se na rezervisanja izvršena za sudske sporove i dodatno utvrđenu poreznu obavezu na osnovu obavljene kontrole Porezne uprave FBiH i donesenog Rješenja. Društvo je na osnovu Odluke Uprave 01/I-18/22 od 5. 1. 2022. godine izvršilo rezervisanje za sve sudske sporove koji se vode protiv njega u punom iznosu vrijednosti spora, kao i za nepravosnažne presude donesene protiv Društva i za iznos dodatno utvrđene porezne obaveze po rješenjima Porezne uprave FBiH. **Za rezervisanja za sudske sporove u toku u iznosu od 1.966.667 KM, a koja su na ovaj način evidentirana, nije nam prezentovano da je izvršena procjena raspona mogućih ishoda u skladu s tačkom 25. MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalna imovina i potencijalne obaveze, zbog čega postoji mogućnost da obaveze nisu pouzdano procijenjene, te da su rashodi precijenjeni.**

Preporuka:

- *izvršiti procjenu raspona mogućih ishoda sudske sporove koji se vode protiv Društva, u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalna imovina i potencijalne obaveze.*

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 260.387 od kojih se najznačajniji odnose na troškove poreza i naknada u iznosu od 80.104 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 67.093 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 42.637 KM i troškove poštanskih i telekomunikacionih usluga u iznosu od 30.531 KM.

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 219.189 KM i odnose se na rashode od negativnih kursnih razlika u iznosu od 145.599 KM, rashode kamata u iznosu od 40.734 KM i rashode od naknadno odobrenih popusta u iznosu od 32.856 KM.

6.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2021. godinu iskazalo negativan finansijski rezultat – gubitak od 1.564.196 KM, dok je prethodne godine gubitak iznosio 699.864 KM. Do povećanja gubitka najvećim dijelom je došlo iz razloga što je Društvo izvršilo rezervisanja u iznosu od 2.927.829 KM po osnovu donesenih presuda protiv Društva i po osnovu dva Rješenja Porezne uprave o izvršenom inspekcijskom nadzoru u iznosu od 917.982 KM.

S obzirom na to da Društvo:

- **nije izvršilo prenos sa materijalnih sredstava u pripremi Putničkog terminala Faza I i Faza II u iznosu od 5.342.631 KM, koji su stavljeni u funkciju, zbog čega se ne vrši obračun amortizacije u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (tačka 6.2.1 Izvještaja);**
- **nije izvršilo ocjenu nadoknadive vrijednosti materijalnih sredstava u pripremi iskazanih u iznosu od 6.711.968 KM, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava;**

- nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja starija od godinu dana u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, u iznosu od 154.241 KM (tačka 6.2.2.3 Izvještaja);
- nije izvršilo procjenu raspona mogućih ishoda u skladu s tačkom 25. MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalna imovina i potencijalne obaveze za izvršena rezervisanja za sve sudske sporove u toku u iznosu od 1.966.667 KM, zbog čega postoji mogućnost da obaveze nisu pouzdano procijenjene i da su rashodi precijenjeni (tačka 6.1.2.1 Izvještaja);

ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat (gubitak) Društva.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava na datum bilansa iskazana je u tabeli:

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	12.300.198	11.985.650
Nematerijalna sredstva	86.431	115.840
Nekretnine, postrojenja i oprema	12.071.685	11.848.151
Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	142.082	21.659

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 86.431 KM i odnose se na ulaganja na tuđim stalnim sredstvima 66.284 KM, softvere (program za računovodstvo, obračun plaća i licence) 14.247 KM i nematerijalna stalna sredstva u pripremi 5.900 KM. Ulaganja na tuđim stalnim sredstvima odnose se na održavanje i saniranje stalnih sredstava koja su ustupljena Društvu na privremeno korištenje od strane Ministarstva odbrane BiH i najvećim dijelom se odnosi na saniranje manevarskih površina piste aerodroma.

Struktura i promjene na **nekretninama, postrojenjima i opremi** daju se u tabeli:

	Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pog. i kancel. namještaj	Transp. Sredstva	Mat. sredstva u pripremi	Ukupno
	1	2	3	4	5	6	7	9
1	Nabavna vrijednost na 1. 1. 2021.	0	2.769.122	8.092.538	453.085	221.347	5.799.510	17.335.603
	Direktna povećanja u 2021.		5.950	177.981	10.518		912.457	1.106.906
	Prenos sa pripreme							
	Otuđenje i rashodovanje			(242.956)	(19.760)			(262.716)
	Ostalo							
	na 31. 12. 2021.	0	2.775.072	8.027.563	443.843	221.347	6.711.968	18.179.793
2	Akumulirana amortizacija na 1. 1. 2021.	0	809.542	4.230.863	278.093	168.953	0	5.487.451
	Amortizacija za 2021.		82.372	705.735	32.803	12.218	0	833.128
	Otuđenje i rashodovanje		0	(193.048)	(19.760)	0	0	(212.808)
	Ostalo		0	336		0	0	336
	na 31. 12. 2021.	0	891.914	4.743.887	291.136	181.171	0	6.108.107
3	Neto knjigovod. vrijednost							
	na 1. 1. 2021.	0	1.959.580	3.861.675	174.992	52.394	5.799.510	11.848.152
	na 31. 12. 2021.	0	1.883.158	3.283.676	152.707	40.176	6.711.968	12.071.685

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 1.883.158 KM i odnose se na najvećim dijelom na platformu (pistu) u iznosu od 1.531.221 KM, parking prostor, kontejnere, hladnjake i skladište. Povećanje u iznosu od 5.950 KM odnosi se na nabavku metalnog kontejnera nakon provedenog direktnog sporazuma od

dobavljača ALFE-MI d.o.o. Živinice. Za iskazane građevinske objekte Društvo posjeduje privremenu građevinsku i upotrebnu dozvolu s obzirom na neriješeni status zemljišta.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 3.282.676 KM, a čine ih oprema za prihvat i otpremu putnika, aviona i prtljaga, oprema za održavanje aerodromskih površina, vatrogasna oprema i druga oprema. Povećanja u iznosu od 177.981 KM odnose se najvećim dijelom na nabavku rabljenog trakastog elevatorsa sa integriranim produžetkom trake (153.045 KM) od dobavljača Aviation Parts Service d.o.o., nakon provedenog otvorenog postupka nabavke, nabavku izolacionih aparata za disanje (5.000 KM), klima uređaja (4.786 KM), ručnih radiostanica (3.000 KM) nakon provedenih direktnih sporazuma i druge opreme. Smanjenje je izvršeno za obračunatu amortizaciju i isknjiženje dotrajale i neupotrebljive opreme.

Alati i kancelarijski namještaj iskazani su u iznosu od 152.707 KM, a čine ih alati i kontrolni i mjerni instrumenti; uredski namještaj i audio i video i druga oprema. Povećanje u iznosu od 10.518 KM i odnosi se na nabavku kamera za video nadzor (5.488 KM) od dobavljača BH Sigurnost d.o.o. Tuzla, i nabavku kancelarijskog namještaja (5.030 KM) od dobavljača Sky Concord d.o.o. Živinice nakon provedenih direktnih sporazuma. Smanjenje je izvršeno za obračunatu amortizaciju i isknjiženje dotrajale i neupotrebljive amortizirane opreme.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 40.176 KM. I odnose se na tri putnička vozila: VW Passat, Škoda Octavia i VW Transporter – kombi. Smanjenje je izvršeno za obračunatu amortizaciju i isknjiženje vozila Hyundai sonata od 16.200 KM.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 6.711.968 KM od čega se na materijalna sredstva u pripremi koja su započeta u ranijim godinama odnosi 5.372.674 KM. Radi se o sljedećim investicijama: Putnički terminal – Faza I 2.405.810 KM (započet u 2016. godini), Putnički terminal – Faza II 2.936.821 KM (započet 2017. godine), kamere snimači antene i ostala prateća oprema 37.120 KM (započet 2019. godine), privremeni parking za Renta Car vozila 8.476 KM, hidratantna mreža sa pratećom opremom 1.908 KM i biološki prečistač voda 900 KM. Za navedena ulaganja nije bilo aktivnosti ni u prethodnoj godini, a sredstva nisu aktivirana, zbog čega je potrebno preispitati izvršena ulaganja i način knjigovodstvenog evidentiranja, prije svega imajući u vidu da su putnički terminal Faza I i Faza II objekti koji su u stavljeni u funkciju i u okviru kojih se obavlja osnovna djelatnost Društva, a vode se na materijalnim sredstvima u pripremi u ukupnom iznosu od 5.342.631 KM. **Navedeno ima za posljedicu da su rashodi potcijenjeni jer nije obračunata amortizacija za sredstvo koje je u funkciji i od kojeg se ostvaruju ekonomске koristi, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.**

Preporuka:

- *preispitati izvršena ulaganja u putničke terminale Faza I i Faza II koji su stavljeni u funkciju, te ih preknjižiti sa materijalnih sredstava u pripremi u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.*

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda.

U tabeli je pregled procijenjenog vijeka upotrebe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna stalna sredstva – softver	5	20
Građevinski objekti	20 - 40	2,5 – 5
Postrojenja i oprema	6,66 - 20	5 - 15
Transportna sredstva	6,66	15
Računarska oprema	3	33,3
Kancelarijska oprema	6,66 – 25	4 - 15

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Prema MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, na kraju svakog izvještajnog perioda subjekt treba ocijeniti postoji li bilo kakav pokazatelj da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Ako takav pokazatelj postoji, subjekt treba da procijeni nadoknadivi iznos za takvo sredstvo. Navedeno može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima standarda. Prema članu 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, subjekti od javnog interesa obavezni su, u situacijama kada to zahtjevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine i kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvještaj o izvršenoj procjeni učiniti javno dostupnim.

Procjena vrijednosti ima za cilj utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacionu i/ili poslovnu vrijednost pravnih lica, odnosno imovine, obaveza i kapitala, a na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene i budućih novčanih primitaka i izdataka, u skladu sa pravilima struke. Također, u skladu sa MRS -om - 16. Nekretnine, postrojenja i oprema paragraf 51. potrebno je preispitati ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe imovine barem jednom na kraju svake finansijske godine.

Prilikom godišnjeg popisa, Komisija za popis stalnih sredstava je imala zadatak da u toku popisa ispita postojanje elemenata koji bi uticali na smanjenje vrijednosti imovine Društva. U Zapisniku o popisu imovine, Komisija je zaključila da ne postoje pokazatelji koji bi imali uticaja na umanjenje vrijednosti imovine u skladu sa zahtjevima MRS 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava.

Međutim, Komisija nije obuhvatila materijalna sredstva u pripremi, odnosno nije izvršila test na umanjenje vrijednosti materijalnih sredstava u pripremi u skladu sa odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost materijalnih sredstava u pripremi može razlikovati od nadoknadive vrijednosti, posebno imajući u vidu da se sredstva iskazana na materijalnim sredstvima u pripremi već koriste.

Preporuka:

- **na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost materijalnih sredstava u pripremi umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvih sredstava, u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.**

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim evidencijama Društva nisu iskazane sve nekretnine koje Društvo koristi. Na osnovu Odluke Ministarstva odbrane BiH od 21. 8. 2007. godine i Sporazuma zaključenog 12. 6. 2008. godine između Društva i Ministarstva odbrane BiH, Društvo se ustupa na privremeno korištenje dio lokacije Aerodroma Dubrave u Živinicama, što se odnosi na prostor i objekte na južnom dijelu lokacije označen kao prostor B dio k.č. 2551/1 KO Gornje Dubrave u Općini Živinice upisanog u PL br. 449 KO Gornje Dubrave, bez naknade. Navedene nekretnine se vode u ZK izvatu B vlasnički list kao opštenarodna imovina 1/1, organ upravljanja SSNO Beograd. Sa Ministarstvom odbrane BiH je 6. 9. 2017. godine potpisana Aneks navedenog sporazuma, kojim je na privremeno korištenje ustupljen i dio površina koje su nezaposjednute od strane Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, shodno definisanoj skici koja je sastavni dio Aneksa. Privremeno ustupanje dijela lokacije trajat će do momenta iskazivanja potreba za korištenjem iste od strane Ministarstva odbrane i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine. Za vrijeme trajanja Aneksa, Društvo ima fizičku kontrolu nad dijelom lokacije i može sklapati samostalne ugovore ili dogovore sa trećim stranama u cilju razvoja Aerodroma, odnosno pribavljanju roba ili usluga, kao i ugradnje novih namjenskih objekata na dijelu lokacije.

Pored zemljišta, Društvo koristi i objekat putničkog terminala, portirnicu sa nadstrešnicom i parking za automobile u vrijednosti od 2.080.322 KM koji nisu iskazani u poslovnim knjigama. Radi se o imovini koju je osnivač Društva, prilikom osnivanja, dodijelio i naveo u Statutu Društva, a nije upisana u sudski registar. Korištenjem ove imovine Društvo ostvaruje ekonomске koristi i nabavna

vrijednost sredstava se može izmjeriti, vrše se ulaganja u ta sredstva, pa su ispunjeni uslovi za priznavanje ovih sredstva prema MRS-u 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 7.

Preporuka:

- *u saradnji s nadležnim institucijama nastaviti rješavati status nekretnina koje Društvo koristi i ostvaruje prihode njihovim korištenjem, radi njihovog pravilnog iskazivanja u poslovnim evidencijama Društva, u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.*

Hipoteke i založno pravo

Društvo ima ograničenja u raspolaganju imovinom, te su na osnovu procjene vozila, radnih mašina i opreme upisana založna prava u korist Intesa Sanpaolo Banke u vrijednosti od 2.082.000 KM vezano za dugoročni kredit koji je odobren 2017. godine u iznosu od 2.500.000 KM.

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
ZALIHE	148.672	243.489
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	103.719	137.654
Roba	123	105.135
Dati avansi	44.830	700

Zalihe sirovina i materijala iskazane su u iznosu od 103.719 KM, a odnose se na zalihe materijala za odleđivanje i zaštitu od zaleđivanja (27.776 KM), materijal za održavanje aerodromskih površina (25.850 KM), vatrogasna pjenila (23.226 KM), gorivo za opremu (13.080 KM), rezervni dijelovi (5.234 KM) i ostali materijal (8.553 KM).

Dati avansi iskazani su u iznosu od 44.830 KM i odnosi se na plaćeni avans za nabavku fluida za odleđivanje i zaštitu od odleđivanja aviona po osnovu sklopljenog ugovora sa dobavljačem Hemija Patenting d.o.o. Lukavac od 28. 12. 2021. godine nakon provedenog konkurenetskog zahtjeva za dostavljanje ponuda.

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenta na datum bilansa je sljedeća:

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.014.357	3.076.354
Transakcijski računi – domaća valuta	1.960.959	3.026.367
Transakcijski računi – strana valuta	51.394	48.291
Blagajna	2.004	1.696

Društvo ima otvorene transakcijske račune kod NLB Tuzlanske banke d.d. Tuzla (glavni račun), UniCredit banke d.d. Mostar, Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo, Nove banke a.d. Banjaluka, kao i namjenski račun za donirana sredstva otvoren kod Nove banke a.d. Banjaluka.

Društvo putem blagajne naplaćuje aerodromsku takstu u iznosu od 2 KM po odlazećem putniku, kao i prodaju karata u ime i za račun Wizz Air-a. Dnevni prihod koji ostvari od naplaćenih usluga u gotovini evidentira se putem blagajne i idući dan deponuje na transakcijskom računu Društva.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja: **KM**

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	7.832.647	7.021.172
Kratkoročna potraživanja	7.757.591	6.950.481
Potraživanja od kupaca u zemlji	478.859	229.323
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	7.260.117	6.537.767
Druga kratkoročna potraživanja	18.615	183.391
Potraživanja za PDV	24.462	57.316
Aktivna vremenska razgraničenja- AVR	50.594	13.375

Struktura potraživanja od kupaca data je u tabeli: **KM**

	31.12.2021.	31.12.2020.
Potraživanja od kupaca	7.738.976	6.767.090
Potraživanja od kupaca u zemlji	313.982	257.672
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji	188.146	-
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)	(23.269)	(28.349)
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	7.246.642	6.537.767
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u inostranstvu	13.475	-

Potraživanja od kupaca u inostranstvu iskazana su u iznosu od 7.246.642 KM i najvećim dijelom se odnose na potraživanja od kupca Wizz Air Mađarska 7.172.660 KM. Budući da je Wizz Air ujedno i dobavljač (za prenos iznosa naplaćenih avio karata) kvartalno se vrši sravnjenje potraživanja i obaveza, a kupac nakon izvršenog sravnjenja vrši uplatu ostatka duga. Za iznos izvršene uplate na analitičkim karticama potraživanja i obaveza vrši se smanjenje potraživanja odnosno obaveza, a za iznos međusobno usaglašenih pozicija ne vrši se adekvatno knjigovodstveno evidentiranje. **Ovako iskazana potraživanja i obaveze sa Wizz Airom nisu realna i povećavaju pozicije aktive i pasive Društva, jer se nakon izvršenog međusobnog sravnjenja ne sačinjava kompenzacija kojom bi se zatvorila međusobno usaglašena potraživanja i obaveze, a time i zatvorile analitičke kartice potraživanja i obaveza prema Wizz Airu.**

Preporuka:

- za izvršena kvartalna usaglašena stanja potraživanja i obaveza sa Wizz Airom sačiniti odgovarajući dokument koji će biti podloga za pravilno knjigovodstveno evidentiranje usaglašenih potraživanja i obaveza u finansijskim izvještajima.

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u iznosu od 478.859 KM i najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu zakupa raspoloživih aerodromskih površina za iznajmljivanje carinskog skladišta, ugostiteljske usluge, usluge renta- car kuća, kancelarijskog prostora i prostora za oglašavanje, reklamiranje i slično.

Društvo nije internim aktom definisalo kada se i na koji način vrši prenos potraživanja na sumnjiva i sporna. Za iskazana sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 188.146 KM, nije vršena ispravka vrijednosti potraživanja na teret rashoda poslovanja, već su direktno prenesena sa tekućih na sumnjiva i sporna potraživanja.

Prema Izvještaju o izvršenom popisu popisna komisija je ustanovila da se potraživanja u iznosu od 191.826 KM odnose na potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 60 dana po isteku valute plaćanja i ista je predložila Upravi da izvrši prenos na sumnjiva i sporna potraživanja. Na osnovu toga donesena je odluka kojom je izvršen prenos na sumnjiva i sporna potraživanja, ali nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja iako su za značajan broj potraživanja pokrenuti i sudski sporovi.

Ne možemo potvrditi da je Društvo vršilo procjenu naplativosti potraživanja i ispravku vrijednosti potraživanja na teret rashoda za utužena potraživanja u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. U finansijskim izvještajima Društva iskazana su potraživanja starija od godinu dana koja su utužena i za koja postoji rizik od nenaplativosti. Kao primjer navodimo sljedeće kupce: Argentum Investing d.o.o. (120.366 KM), Fly Dubai UEA (10.412 KM), Hvala d.o.o. (8.716 KM), NIPEX d.o.o. (8.702 KM) i Fly Bosnia d.o.o. (6.045 KM). Navedeno ima za posljedicu da su troškovi potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen za najmanje 154.241 KM.

Preporuka:

- *vršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka potraživanja starijih od godinu dana, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti.*

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 50.594 KM i odnose se na potraživanja za nefakturisani prihod od zakupa za decembar 2021. godine (45.408 KM), razgraničeni dio premije osiguranja imovine i lica (2.046 KM) i razgraničene troškove po osnovu kamata narednog perioda (897 KM).

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom: KM

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
KAPITAL	0	597.452
Osnovni kapital	4.060.102	4.060.102
Gubitak izvještajne godine	(597.452)	(699.864)
Gubitak ranijih godina do visine kapitala	(3.462.650)	(2.762.786)

Osnovni kapital u finansijskim izvještajima iskazan je u iznosu od 4.060.102 KM, koliko je navedeno i u sudskom rješenju. Međutim, osnovni kapital Društva, prema članu 9. Statuta, iznosi 6.140.424 KM i sastoji se od sredstva u novcu od 4.060.102 KM i u stvarima u vrijednosti od 2.080.322 KM, koje čine: privremeni putnički terminal, portirnica sa nadstrešnicom i parking za automobile. Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju JP Međunarodni aerodrom Tuzla Zračna luka Dubrave od 12. 12. 2005. godine,¹³ osnivač je unio u Društvo imovinu koja se sastoji od navedenih nekretnina. Njihova vrijednost utvrđena je procjenom sudskog vještaka, a Odlukom Vlade Kantona od 19. 9. 2008. godine izvršene su izmjene Statuta Društva u dijelu kapitala. Općinski sud nije prihvatio ovaj osnov za povećanje kapitala Društva i nije izvršio upis povećanja kapitala jer ne postoji dokaz o upisu navedenih nekretnina u korist Društva, zbog neriješenih pitanja vojne imovine, odnosno zemljišta na kojem se nalaze objekti, što predstavlja prepreku za njeno uknjiženje.

Prema navedenom, nekretnine koje je osnivač Društva dodijelio Društvu prilikom osnivanja i koje su navedene u Statutu u dijelu kapitala nisu evidentirane kao kapital Društva, niti je ovaj kapital upisan u sudski registar.

Akumulirani gubitak prethodnih godina iskazan je u iznosu od 3.462.650 KM, što sa iskazanim gubitkom izvještajne godine od 1.564.194 KM premašuje ukupan kapital Društva za 966.744 KM. **Navedeno ukazuje na izuzetno nepovoljan finansijski položaj Društva, koji može uticati na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću Društva za nesmetano obavljanje poslova u narednom periodu.**

Preporuka:

- *poduzeti aktivnosti da se usaglasi iskazana vrijednost kapitala u Statutu i u Sudskom registru.*

¹³ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, broj 11/05

6.2.4 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja na iskazana su u iznosu od 10.324.118 KM i odnose se na stanje nesučeljenih primljenih sredstva po osnovu bespovratnih državnih davanja iz Budžeta FBiH, Budžeta Kantona i drugih institucija.

Sredstva su doznačavana na osnovu odluka ili sporazuma kojim su utvrđene namjene utroška sredstava i za koja je Društvo, ukoliko je bilo predviđeno, sačinjavalo izvještaje o utrošku sredstava. Primljena sredstva početno se iskazuju kao dugoročno rezervisanje u visini primljenih sredstava. Pri utvrđivanju poslovnog rezultata, rezervisanje se smanjuje za iznos troška amortizacije i druge troškove perioda vezane za sredstva nabavljeni iz donacija, a u istom iznosu priznaje se prihod od donacija.

Društvo je u sklopu svojih pomoćnih evidencija osiguralo praćenje za svaku primljenu donaciju posebno, kako bi moglo adekvatno sučeljavati prihode i rashode kroz periode kada se odvija i trošenje stalnih sredstava koja su nabavljena putem bespovratnih državnih davanja.

Uvidom u pomoćne evidencije za praćenje primljenih donacija iz različitih izvora (Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja TK, JU Direkcija regionalnih cesta TK), primljenih u periodu od 2008. do 2021. godine, konstatovali smo da Društvo nije utrošilo iznos od 2.738.742 KM koji je dobilo za potrebe ulaganja u stalna sredstva. Navedeni iznos trebao bi biti raspoloživ na namjenskom računu za donacije ili transakcijskom računu Društva. Međutim, na pozicijama transakcijskih računa u domaćoj valuti iskazano je 1.960.960 KM. Navedeno ukazuje na to da Društvo nije namjenski utrošilo sredstva u iznosu od najmanje 777.782 KM.

Također, Sporazumom zaključenim između JU Direkcija regionalnih cesta TK i Društva od 25. 2. 2020. godine predviđena je realizacija Odluke Vlade TK o uplati finansijskih sredstava na račun Društva u iznosu od 125.000 KM za održavanje poletno-slijetne staze aerodroma. Na osnovu Sporazuma, planirana je nabavka posipnog materijala za pistu, pogonskog goriva za mašinu za čišćenje snijega i drugo vezano za održavanje aerodroma. Nabavka navedenih stavki ne predstavlja ulaganje u stalno sredstvo u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, već rashod perioda u vezi s kojim je trebao biti priznat i odnosni prihod u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Društvo u svojim pomoćnim evidencijama iskazuje podatak da sredstva od 125.000 KM, dobivena za ovu svrhu, još nisu utrošena, iako se ne nalaze na transakcijskim niti na namjenskom računu, što ukazuje na to da su prihodi potcijenjeni, a obaveze precijenjene za navedeni iznos.

Preporuke:

- *sredstva dobivena po osnovu bespovratnih državnih davanja iz Budžeta FBiH, Budžeta Kantona i drugih institucija namjenski trošiti, u skladu sa zahtjevima iz odluka o utrošku sredstava i zaključenih ugovora;*
- *državne pomoći za pokriće nastalih rashoda ili u svrhu tekuće finansijske podrške iskazivati kao prihod perioda kad su i doznačena, u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći.*

6.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze kako slijedi:

	31. 12. 2021.	KM 31. 12. 2020.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	12.938.500	10.710.912
Dugoročne obaveze	455.443	1.458.959
Kratkoročne obaveze	12.348.091	9.189.513
Kratkoročne finansijske obaveze	1.183.841	1.003.373
Obaveze iz poslovanja	7.597.221	7.648.945
Obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih	337.347	303.727
Druge obaveze	3.142.094	197.179
Obaveze za PDV	40.461	1.479
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	47.127	34.810
Obaveze za porez na dobit	0	0
Pasivna vremenska razgraničenja	134.966	62.440

6.2.5.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze u finansijskim izvještajima iskazane su u iznosu od 455.443 KM i najvećim dijelom se odnose na dugoročne obaveze po kreditu od Intesa San Paolo banke d.d. Sarajevo u iznosu od 442.208 KM.

Društvo redovno servisira svoje obaveze po uzetom kreditu i po povratu namjenskih sredstava

6.2.5.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 1.183.841 KM i odnose se na kratkoročni dio dugoročnih finansijskih obaveza.

U sklopu kratkoročnih finansijskih obaveza iskazan je iznos od 666.667 KM koji se odnosi na Sporazum o obročnoj otplati duga koje je Društvo zaključilo sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija zbog nenamjenskog utroška sredstava. Predmetnim Sporazumom definisano je da će Društvo izvršiti povrat sredstava u šest jednakih, tromjesečnih anuiteta u iznosu od 166.667 KM počevši od 1. 6. 2021. godine. **Uvidom u analitičke evidencije obaveza za povrat namjenskih sredstava, konstatovali smo da Društvo nije postupilo u skladu sa Sporazumom o obročnoj otplati duga, te u 2021. godini nije izvršilo uplatu trećeg anuiteta u iznosu od 166.667 KM.**

Preporuka:

- **redovno izvršavati obaveze, u skladu sa zaključenim Sporazumom o obročnoj otplati duga za nenamjenski utrošena sredstva.**

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 7.597.221 KM i odnose se na obaveze prema dobavljačima u inostranstvu u iznosu od 6.795.932 KM, obaveze za primljene avanse u iznosu od 551.198 KM, obaveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 244.461 KM i obaveze za preplate kupaca u iznosu od 5.630 KM.

Na 30. 11. 2021. godine, Društvo je iskazalo potraživanja u iznosu od kupca Wizz Air u iznosu od 7.032.302 KM i obaveze prema dobavljaču Wizz Air u iznosu od 6.741.917 KM. Navedena salda potraživanja i obaveza odnose se najvećim dijelom na ranije periode, što je rezultat načina usaglašavanja međusobnih potraživanja i obaveza što je detaljno pojašnjeno u tački 6.2.2.3. Izvještaja.

Obaveze po osnovu plaće, naknada i ostalih primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 337.347 KM. Njihova struktura je sljedeća: obaveze za neto plaće (169.316 KM), obaveze za doprinose (108.446 KM), obaveze po osnovu ostalih primanja zaposlenih (46.899 KM) i obaveze za porez (12.686 KM) i odnose se na obračunate plaće za 12. mjesec 2021. godine koje su isplaćene u januaru 2022. godine.

6.2.5.3 Druge obaveze

Druge obaveze iskazane su u iznosu 3.142.094 KM i odnose se na obaveze po osnovu rezervisanih troškova za sudske presude i rješenja inspekcijskih organa u iznosu od 3.101.979 KM, obaveze za naknade i doprinose po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 37.797 KM i obaveze za kratkoročni dio kamate po kreditu u iznosu od 2.318 KM.

Porezna uprava FBiH sačinila je Zapisnik i donijela Rješenje 15. 9. 2020. godine kojim su utvrđene dodatne porezne obaveze i zatezne kamate u iznosu od 825.018 KM. Na doneseno Rješenje Društvo je putem pravnog punomoćnika izjavilo žalbu 24. 9. 2020. godine. Također, u 2021. godini Porezna uprava je izvršila ponovnu kontrolu i donijela Rješenje o dodatno utvrđenim poreznim obavezama u iznosu od 92.964 KM. Za dodatno obračunate porezne obaveze i zatezne kamate Društvo je izvršilo rezervisanje u ukupnom iznosu od 927.982 KM, iako rješenje Porezne uprave FBiH nije izvršno, jer je izjavljena žalba na njega, postoji izvjesnost da žalba neće biti prihvaćena i da će doći do odliva sredstava.

6.2.5.4 Obaveze za porez na dobit

Društvo na 31. 12. 2021. godine nije iskazalo obavezu poreza na dobit iako je prema poreznom bilansu obračunalo porez na dobit u iznosu od 35.740 KM. Društvo je poslovnu godinu okončalo s gubitkom, ali je zbog porezno nepriznatih rashoda, najvećim dijelom zbog obračunatih troškova rezervisanja, osnovica poreza na dobit iznosila 357.396 KM. **Na osnovu naprijed navedenog, konstatovali smo da Društvo nije iskazalo obračunatu obavezu za porez na dobit u finansijskim izvještajima čime je potcijenilo gubitak tekućeg perioda, kao i obaveze za iznos od 35.740 KM.**

Preporuka:

- **obaveze poreza na dobit iskazati u poslovnim knjigama Društva kako bi obaveze i s njima pripadajući rashodi bili realno iskazani.**

6.2.5.5 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 134.966 KM i odnose se na obračunate troškove za koje nije primljena faktura do datuma bilansa u iznosu od 118.260 KM, obračunate, a nefakturisane prihode tekućeg perioda u iznosu od 16.586 KM i ostala kratkoročna razgraničenja u iznosu od 120 KM.

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Odlukama direktora od 5. 11. 2021. godine formirane su popisne komisije za: popis stalnih sredstava, popis zaliha, sitnog inventara, HTZ opreme, auto guma, potraživanja, obaveza, novčanih sredstava i tuđih sredstava. Centralna popisna komisija je 7. 2. 2022. godine Upravi dostavila Izvještaj o popisu na razmatranje. U prilogu Izvještaja su pregledi stanja imovine, potraživanja i obaveza (popisne liste) i pregledi stavki za otpis. Konstatovane razlike (viškovi, manjkovi i otpis) evidentirane su u poslovnim knjigama Društva za 2021 godinu.

Uvidom u Elaborat i Izvještaje popisnih komisija konstatovali smo da:

- prilikom popisa zemljišta i građevinskih objekata koji su iskazani u finansijskim izvještajima Društva, popisne komisije nisu obratile pažnju na status vlasništva ili prava raspolaganja nad njima, zbog čega nisu izvršile analizu vlasništva nad iskazanom imovinom;
- prilikom popisa materijalnih sredstava u pripremi popisna komisija je popisala projekte koji se vode na ovoj poziciji, a u opisu su pobrojani računi koji su utrošeni za iste. Međutim, Komisija nije konstatovala stanja i status investicija, njihovu spremnost za aktiviranje i upotrebu, prije svega imajući u vidu da na pojedinim investicijama nije bilo ulaganja više godina i da su neke investicije stavljenе u funkciju;
- nije konstatovano za koje stavke potraživanja i obaveza nisu obezbijeđeni izvještaji o saglasnosti salda, kako bi se utvrdila validnost iskazanog stanja potraživanja i obaveza.

Obavezni godišnji popis prethodi izradi godišnjih finansijskih izvještaja, te ima za cilj da se utvrdi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvrši usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako bi godišnji finansijski izvještaji fer prikazivali finansijski položaj društva i bili pouzdani korisnicima.

Na osnovu navedenog i uvidom u Elaborat popisne komisije ne možemo potvrditi da je popisom utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, te da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti stvarno stanje utvrđeno popisom sa knjigovodstvenim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.2.7 Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija u finansijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 2.083.643 KM, a odnosi se na date hipoteke za kredit kod Intesa Sanpaolo Banke (2.082.000 KM) i tuđa stalna sredstva (1.643 KM).

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su neto novčani primici od 994.529 KM i neto novčane isplate od 2.056.526 KM, što za rezultat ima negativan novčani tok u iznosu od 1.061.997 KM. Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2021. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima, bilješke sadrže dopunske informacije u odnosu na one prezentirane u izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju(ima) o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama u kapitalu i izvještaju o novčanim tokovima. Bilješke sadrže tekstualni opis ili raščlanjivanje stavki prezentiranih u tim izvještajima, i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uslove za priznavanje u tim izvještajima. Pored toga i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja kao i član 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH sadrže zahtjeve za vezano za objavama u bilješkama.

Uprava pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije objavila dodatne informacije, koje nisu prezentirane nigdje drugo u finansijskim izvještajima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Također, Uprava nije pri sastavljanju finansijskih izvještaja procijenila sposobnost Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom roku i samim tim finansijski izvještaji ne sadrže primjerenu objavu, u skladu s tačkom 35. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Naime, Društvo je za 2021. godinu iskazalo gubitak u poslovanju u iznosu od 1.564.196 KM. Akumulirani gubitak prethodnih godina iskazan je u iznosu od 3.462.650 KM, što sa iskazanim gubitkom izvještajne godine od 1.564.194 KM premašuje ukupan kapital Društva za 966.744 KM. Osim toga, Društvo se značajnim dijelom finansira od viših nivoa vlasti i svoje poslovanje obavlja sa samo jednim kupcem.

Navedene okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, ali Uprava prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja za 2021. godinu nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva u Bilješkama uz finansijske izvještaje u skladu sa tačkom 35. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, zbog čega oni nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *izvršiti procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i sačiniti Bilješke uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda, Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.*

7. JAVNE NABAVKE

Planom javnih nabavki su predviđene nabavke u ukupnom iznosu od 3.524.280 KM, od čega nabavka roba u ukupnom iznosu od 1.721.080 KM, usluga u iznosu od 697.200 KM i radova u iznosu od 1.106.000 KM. Plan javnih nabavki Društva za 2020. izmijenjen je tri puta, sa zadnjim izmjenama donesenim 10. 11. 2021. godine koje su se odnosile na rebalans unutar pozicija, promjenu naziva nabavke i na smanjenje ukupnog plana za 197.300 KM.

Društvo je u 2021. godini provelo 55 postupaka javnih nabavki ukupne vrijednosti od 757.817 KM, čiji pregled dajemo u tabeli:

JAVNE NABAVKE	Iznos (u KM)	Broj postupaka
	548.405	55
Otvoreni postupci	389.756	4
Pregovarački postupak	40.262	1
Konkurentski zahtjevi	166.184	9
Direktni sporazumi	161.615	41

Revidirani su postupci javnih nabavki u ukupnom iznosu od 412.877 KM, i to: četiri otvorena postupaka u iznosu od 389.756 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja u iznosu od 40.262 KM, tri konkurentska zahtjeva u iznosu od 74.811 KM i šest direktnih sporazuma u iznosu od 28.048 KM.

Konstatovali smo sljedeće propuste i nepravilnosti kod provođenja određenih javnih nabavki:

- Kod nabavke **radova na sistemu aktivne zaštite od požara** Društvo je provelo konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda i zaključilo ugovor sa ponuđačem Tom-cat d.o.o. Tuzla u iznosu od 49.411 KM. Iako je ugovoren i znos bio veći od procijenjene vrijednosti (42.455 KM) i komisija za predmetnu javnu nabavku nije dala preporuku da se izabere navedeni ponuđač, Uprava je donijela odluku o izboru ponuđača, što nije u skladu sa članom 69. stav 2. Zakona o javnim nabavkama BiH, koji propisuje da je ugovorni organ dužan poništiti postupak nabavke kada su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku;
- Vezano za nabavku **potrošnog materijala i dijelova za vozila i opremu**, Društvo je planiralo provođenje konkurentskog zahtjeva sa procijenjenom vrijednosti od 50.000 KM. **Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je, bez izmjena Plana javnih nabavki, uvećalo procijenjenu vrijednost ove nabavke, provelo otvoreni postupak i zaključilo ugovor sa ponuđačem Euro Dam Jas d.o.o. Živinice u iznosu od 120.000 KM;**
- U vezi sa nabavkom **dodatah, nepredviđenih radova na realizaciji projekta izgradnje objekta Atrijuma** provedenom putem pregovaračkog postupka, zaključen je ugovor sa dobavljačem Tehnograd d.o.o. Tuzla u iznosu od 40.262 KM. **Uvidom u tendersku dokumentaciju konstatovali smo da Društvo nije definisalo rok izvođenja radova za koje se proveo postupak javne nabavki, što nije u skladu s članom 53. Zakona o javnim nabavkama BiH i članom 3. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda;**

- Društvo je u 2021. godini, sa dobavljačem BH Sigurnost d.o.o. Tuzla, realizovalo nabavku video nadzora, putem direktnog sporazuma u iznosu od 5.908 KM, kao i direktne postupke za nabavku usluge servisa i održavanja video nadzora u iznosu od 5.400 KM i nabavku i ugradnju sistema za kontrolu pristupa u iznosu od 2.640 KM. **Budući da se radi o istovrsnim nabavkama za koje je bilo moguće provesti jedan postupak (u ovom slučaju konkurenčki zahtjev, uzimajući u obzir ukupnu vrijednost provedenih postupaka), ne možemo potvrditi da je Društvo postupilo u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama BiH koji propisuje da ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definisanog Zakonom.**

Na osnovu navedenog, ne možemo potvrditi da je Društvo provelo postupke javnih nabavki roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 362.629 KM u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, jer je zaključivalo ugovore po cijenama znatno većim od osiguranih sredstava, provodilo postupke u većim iznosima od onih procijenjenih planom javnih nabavki, te nije pravilno sačinjavalo tendersku dokumentaciju.

Preporuke:

- *postupke javnih nabavki provoditi u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, u dijelu sačinjanja tenderske dokumentacije;*
- *primjenjivati Zakon o javnim nabavkama BiH u dijelu poništavanja postupka javne nabavke ukoliko su prihvatljive ponude znatno veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku, a za nabavku istovrsne robe provesti odgovarajući postupak, u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama BiH;*
- *postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa planiranim vrijednostima, odnosno pravovremeno vršiti izmjene Plana javnih nabavki da bi se zadovoljile stvarne potrebe poslovanja.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima nadležne službe, protiv Društva se vode sudske sporove u ukupnom iznosu od 2.009.847 KM i odnose se najvećim dijelom na naknadu štete, neizmirenje duga i tužbe radnika. Od ovog iznosa na sudske presude odnosi se 43.180 KM i na sve presude su uložene žalbe. Osim toga, Društvo su po Rješenju Porezne uprave FBiH iz 2020. godine utvrđene dodatne porezne obaveze i zatezne kamate u iznosu od 825.018 KM, a po Rješenju iz 2021. godine obaveze u iznosu od 92.964 KM, koje nisu izmirene i na njih je uložena žalba. Društvo je sa 31. 12. 2021. godine izvršilo rezervisanja na teret rashoda u ukupnom iznosu od 2.927.829 KM po osnovu svih pokrenutih sudske sporova i po osnovu Rješenja Porezne uprave FBiH, što je detaljno pojašnjeno u tački 6.1.2.1 Izvještaja.

Društvo, prema prezentiranim podacima, ima pokrenuta dva sudska postupka u vrijednosti od 132.726 KM, a odnose se na tužbu protiv zakupca „Argentum Investing“ d.o.o. Živinice radi naplate duga (129.502 KM) i naknadu štete za vozilo od „Sarajevo Osiguranja“ d.d (3.224 KM).

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 4. 8. 2022. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu uz određenu dokumentaciju.

Obrazloženja su data za prijem u radni odnos u skladu sa Zakonom o radu i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru Tuzlanskog kantona, procjenu umanjenja vrijednosti materijalnih sredstava u pripremi, za angažovanje medicinskih radnika putem ugovora o djelu, za usaglašavanja potraživanja i obaveza sa Wizz Airom, namjensko trošenje sredstava dobivenih po osnovu bespovratnih državnih davanja i obrazloženja direktora Odjela za internu reviziju vezano za funkcionisanje interne revizije.

Obrazloženje dato za prijem u radni odnos prihvaćeno je u dijelu koji se odnosi na citiranje člana 20a. Zakona o radu i novi tekst Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru Tuzlanskog kantona. Međutim, to nije uticalo na date preporuke jer je izmjenama Uredbe predviđeno da se prijem u radni odnos može provesti bez konkursa do 12 mjeseci samo za vrijeme proglašenog stanja epidemije zarazne bolesti. Stanje nesreće/epidemije okončano je Odlukom Vlade FBiH od 29. 5. 2020. godine, tako da u revidiranoj godini nije bilo osnova za zaključivanje ugovora o radu bez provođenja postupka javnog oglašavanja.

Ostali komentari nisu prihvaćeni jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća obrazloženja:

- U vezi komentara koji se odnosi na procjenu umanjenja vrijednosti materijalnih sredstava u pripremi, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH subjekti od javnog interesa dužni su izvršiti procjenu vrijednosti imovine i kapitala kada to zahtijevaju MRS/MSFI, odnosno na kraju svakog izvještajnog perioda ocijeniti postoji li bilo kakav pokazatelj da je vrijednost nekog sredstva umanjena, shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Objašnjenje da je komisija u Izvještaju o izvršenom popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, HTZ opreme, materijala, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza utvrdila da ne postoje pokazatelji koji bi imali uticaja na umanjenje vrijednosti stalnih sredstava ne može se prihvati za materijalna sredstva u pripremi za koja smo konstatovali da su u upotrebi i koriste se duži period, ali im vrijednost nikada nije razmotrena. Smatramo da je u međuvremenu moglo doći do događaja koji bi mogli imati uticaja na vrijednost materijalnih sredstava u pripremi, jer se dio sredstava već koristi i samim tim i troši;
- U vezi sa usaglašavanjem potraživanja i obaveza sa Wizz Airom, komentar Društva da Wizz Air daje svoje odobrenje na iskazivanje bilansnih pozicija Društva nije opravдан, te Društvo nema prepreku da izvrši zatvaranje potraživanja i obaveza na osnovu dokumenata kvartalnih usaglašavanja. Preporuka i dati nalaz se odnose na knjigovodstveno sravnjavanje potraživanja i obaveza putem kompenzacije sa poslovnim partnerom Wizz Airom, kako bi se izbjeglo nepotrebno povećavanje pozicija i aktive i pasive;
- Vezano za nalaz koji se odnosi na nenamjenski utrošak bespovratnih državnih davanja, konstatovali smo, na osnovu prezentovanih pomoćnih evidencija, da Društvo nije utrošilo iznos od 2.738.742 KM koji je dobilo za potrebe ulaganja u stalna sredstva, dok je u isto vrijeme na transakcijskim računima iskazan iznos od 1.960.960 KM. Obrazloženje da se razlika između iskazanih neutrošenih sredstava i iznosa raspoloživih sredstava na transakcijskim računima odnosi na plaćeni PDV nismo prihvatali, jer su namjenska sredstva donirana za nabavku bez obzira na PDV, koji predstavlja odbitnu stavku za Društvo;
- U vezi sa funkcionisanjem interne revizije, nalaz i preporuka dati u Izvještaju o finansijskoj reviziji Društva odnose se na činjenicu da Odjel interne revizije nije adekvatno popunjeno i da je propustio u 2021. godini revidirati procese sa visokim rizikom, te da zbog toga nije uspostavljena odgovarajuća funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji Društva. Cijeneći ograničenja u radu uslijed nedostatka kadra, nepostojanja Odbora za reviziju, čestih promjena članova uprave u 2021. godini te ostalih utvrđenih nepravilnosti konstatovanih tokom obavljanja revizije, dali smo preporuku koja ima za cilj da usmjeri rad Odjela interne revizije na rizične procese, računovodstvene prakse Društva i usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima. Navedeno je u skladu sa članom 86. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim je definisano da je Odjel interne revizije obavezan u svom radu pridržavati se zakonskih propisa, pravila struke i kodeksa etike internih revizora, te internim nadzorom provjeravati jesu li poslovne transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima, da li postoji adekvatna računovodstvena dokumentacija, te pružaju li finansijski izvještaji kompletne, pouzdane i vjerodostojne informacije o rezultatima finansijskih operacija i o finansijskim pozicijama.

Vezano za angažovanje medicinskog osoblja, uz komentar je dostavljen Okvirni sporazum sa JZU „Dr. Mustafa Šehović“ o pružanju zdravstvenih usluga nakon provedenog postupka javne nabavke, čime je Društvo prestalo sa praksom zaključivanja Ugovora o ove poslove.

**Koordinatorica rada u Sektoru
za finansijsku reviziju javnih preduzeća**

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Belma Mušinović – voditeljica tima

Mirza Šrndić – član tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine			
Naziv pravnog lica: Javno preduzeće „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	7.494.429	7.723.682
1	Prihodi od prodaje robe	818.948	3.263.146
2	Prihodi od prodaje učinaka	1.745.178	1.130.786
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	4.930.303	3.329.750
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	9.016.073	8.077.993
1	Nabavna vrijednost prodane robe	706.722	2.954.478
2	Materijalni troškovi	493.540	399.442
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.651.927	3.478.278
4	Troškovi proizvodnih usluga	112.905	112.759
5	Amortizacija	862.763	855.015
6	Troškovi rezervisanja	2.927.829	0
7	Nematerijalni troškovi	260.387	278.021
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	0	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	1.521.644	354.311
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	64.079	173.252
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	3	3.843
3	Pozitivne kursne razlike	64.076	169.409
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	0	0
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	219.189	111.424
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	40.734	49.412
3	Negativne kursne razlike	145.599	62.012
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	32.856	0
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	61.828
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	155.110	0
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	0	0
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	1.676.754	292.483
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	142.211	8.513
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	130.420	0
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	0	0
6	Viškovi	3.750	5.901
7	Naplaćena otpisana potraživanja	5.080	0
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	2.961	2.612
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	5.738	415.876
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	329	9.096
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	848	779
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	0	405.045
9	Rashodi i gubici na zalihamama i ostali rashodi	4.561	956
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	136.473	0
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	407.363
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	71	0
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	71	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	0	0
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	4.988	1.199
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	28.974	1.217
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinitog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	0	0
XVI	Gubitak neprekinitog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	1.564.196	699.864
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	0	0
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinitog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) > 0	0	0
XVIII	Neto gubitak neprekinitog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) < 0	1.564.196	699.864
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	0	0
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	1.564.196	699.864
B)	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	0
XXIII	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	0	0
XXIV	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	1.564.196	699.864
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	-1.564.196	-699.864
	a) vlasnicima matice	-1.564.196	-699.864
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXII ili XXIV)	-1.564.196	-699.864
	a) vlasnicima matice	-1.564.196	-699.864
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Zarada po dionicima:	0	0
	a) obična		
	b) razdijeljena		
	Prosjecan broj zaposlenih:	166	185
	- na bazi sati rada		
	- na bazi stanja krajem mjeseca	169	185

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine.

**v. d. direktora
Halid Ahmetbegović**

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine

Naziv pravnog lica: Javno preduzeće „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice

Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/	
	Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)		
1	2	3	4	5	6
A K T I V A					
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	18.644.799	6.344.601	12.300.198	11.985.650	
1 Nematerijalna sredstva	322.964	236.533	86.431	115.840	
2 Nekretnine, postrojenja i oprema	18.321.835	6.108.068	12.213.767	11.869.810	
3 Investicione nekretnine	0	0	0	0	
4 Biološka sredstva	0	0	0	0	
5 Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	0	0	0	0	
6 Dugoročni finansijski plasmani	0	0	0	0	
7 Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0	
8 Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0	
B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0	
C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	10.018.945	23.269	9.995.676	10.341.015	
1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	148.672	0	148.672	243.489	
2 Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	9.870.273	23.269	9.847.004	10.097.526	
D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0	
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	966.744	0	966.744	0	
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	29.630.488	6.367.870	23.262.618	22.326.665	
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	2.083.643	0	2.083.643	0	
UKUPNO AKTIVA (I+II)	31.714.131	6.367.870	25.346.261	22.326.665	
Pozicija		Iznos tekuće godine		Iznos prethodne godine	
P A S I V A					
A) KAPITAL (od 1 do 10)		4.060.102		4.060.102	
1 Osnovni kapital		4.060.102		4.060.102	
2 Upisani neuplaćeni kapital		0		0	
3 Emisiona premija		0		0	
4 Rezerve		0		0	
5 Revalorizacione rezerve		0		0	
6 Nerealizovani dobici		0		0	
7 Nerealizovani gubici		0		0	
8 Neraspoređena dobit		0		0	
9 Gubitak do visine kapitala		0		0	
10 Otkupljene vlastite dionice i udjeli		0		0	
B) DUGOROČNA REZERVISANJA		10.324.118		11.018.301	
C) DUGOROČNE OBAVEZE		455.443		1.458.959	
D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		0		0	
E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)		12.348.091		9.189.513	
1 Kratkoročne finansijske obaveze		1.183.841		1.003.373	
2 Obaveze iz poslovanja		7.597.221		7.648.945	
3 Obaveze iz specifičnih poslova		0		0	
4 Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih prim. zaposlenih		337.347		303.727	
5 Druge obaveze		3.142.094		197.179	
6 Obaveze za PDV		40.461		1.479	
7 Obaveze za ostale poreze i druge dažbine		47.127		34.810	
8 Obaveze za porez na dobit		0		0	
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		134.966		62.440	
G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		0		0	
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)		23.262.618		22.326.665	
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva		2.083.643		0	
UKUPNO PASIVA (I+II)		25.346.261		22.326.665	

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine.

v. d. direktora
Halid Ahmetbegović

**Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine
(Indirektna metoda)**

Naziv pravnog lica: Javno preduzeće „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice

	Oznaka (+, -)	IZNOS	
		Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1	Neto dobit (gubitak) za period	-1.564.196	-699.864
	Usklađenje za:		
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	29.635
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)	0
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	833.128
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	49.908
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+ (-)	0
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-)	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+ (-)	6.260
9	Ukupno (od 2 do 8)	918.931	874.977
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	94.817
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	-971.886
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	162.403
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	-1.993
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	-51.723
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	2.335.651
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	72.525
17	Ukupno (od 10 do 16)	1.639.794	1.384.329
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)	994.529	1.559.442
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 20 do 25)	0	
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	0	130.420
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	0	0
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	0	0
23	Prilivi iz osnova kamata	0	130.420
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	0	0
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	0	0
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 27 do 30)	0	1.629.807
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	0	516.751
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	0	0
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	0	1.113.056
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	0	0
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)	0	0
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)	1.499.387	2.397.430
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 34 do 37)	0	1.981.746
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	0
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	0
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	611.289
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	1.370.457
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 39 do 44)	557.139	371.718
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	0
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	0
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	0
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	0
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	557.139
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)	0	1.610.028
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)	557.139	0
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)	994.529	3.169.470
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)	2.056.526	2.397.430
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)	0	772.040
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)	1.061.997	0

51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		3.076.354	2.304.314
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	0	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		2.014.357	3.076.354

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine.

v. d. direktora
Halid Ahmetbegović

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine								
Naziv pravnog lica: Javno preduzeće „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice								
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2019. god.	4.060.102	0	0	0	-2.762.786	1.297.316	0	1.297.316
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018. odnosno 1. 1. 2020. god. (1 ± 2 ± 3)	4.060.102	0	0	0	-2.762.786	1.297.316	0	1.297.316
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu fin. sredstava rasploživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevod. fin. izvještaja u dr. valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	-699.864	-699.864	0	-699.864
9. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljene dividende i dr. oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Emisija dioničkog kap. i dr. oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Stanje na 31. 12. 2020. godine, odnosno 1. 1. 2020. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	4.060.102	0	0	0	-3.462.650	597.452	0	597.452
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2020. odnosno 1. 1. 2021. god. (12 ± 13 ± 14)	4.060.102	0	0	0	-3.462.650	597.452	0	597.452
16. Efekti reval. materijala i nemat. sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealiz. dobici/gubici po osnovu fin. sredstava rasp. za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevod. fin. izvještaja u dr. valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	-1.564.196	-1.564.196	0	-1.564.196
20. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Objavljene dividende i dr. oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kap. i dr. oblici poveć. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2021. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	4.060.102	0	0	0	-5.026.846	-966.744	0	-966.744

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine.

v. d. direktora
Halid Ahmetbegović